

Kungl. Utrikesdepartementet.

Avd: _____

Grupp: _____

Mål: _____

Mohrman

(utskick nr. 19 (utsk. d. 19))

Dörtzgen
Galffy
Supprian
de Mohr
Rödel
Muschke
Wallestein
Spalke
Simen
Medyadchy-Schwarz
Zechlin
Langmann
Adelmann
Biermann
von Kleist
Schöner (Schoerner)
Moschetti, Romeo
Keitel
Hille, Erhard
Tomsen
de Rivo, Zoltan
Laarmann, Albert
Langfelder, Wilhelm
Galler, Karl
Kaiser, Helene
Speisser
Ronchi, Giovanni
Welkisch (Voelkisch?)
af Sandeberg
Carl, Stefan
Nordström, Paul
Erlandsson
Mandula
Sparka
Koch, Paul
Wauer, Adalbert

v. Hinckeldey
Bergemann
Beckerle
Schellhorn
Pörzgen
Ronchi
Pantzau
Rensinghoff
Tiekenbrock
Simon (Simen)
v. Tscherner
ichter

Mohrmann omnämnd första gången i
protokollet över samtalen med de Mohr
den 16 och 17 december 1951, sid. 2 och 8.
Doss. 19 M.

Utdrag av bilaga till hbr Reinius, Hamburg-Jarring
4.2.54. (samtal med Paul Koch, sid. 2)

Följande andra tyska legationstjänstemän hade vis-
tats i Lefortovskaja:

Gesandtschaftsrat Dr. Anton Mohrmann (Sofia) - fri-
given december 1953, adress Ibbenbüren.

Bil. t. Hamburg 13.2.54. (samtal med Wauer)

I lägret Tapia hade Hille huvudsakligen umgåtts med
förutvarande diplomaterna: Paul Koch, Dr. Mohrmann och
hr Starke. - - - - -

KUNGL.
SVENSKA BESKICKNINGEN

Bonn, p.t. Köln den 20 februari 1954.
Strängt förtroligt. 1 bil.

Mohrmann

*Skiss över Lefortovskaja
finns å dess. XV*

Broder,

I anslutning till mitt handbrev den 15 dennes ber jag få meddela, att jag och Göransson i går hade ett längre samtal på beskickningen med förutvarande legationsrådet vid tyska beskickningen i Sofia dr. Mohrmann. Därvid framkom bl.a., att Mohrmann 1945 och 1946 genom knackningssignaler stått i direkt kontakt med Raoul Wallenberg i Lefortovskaja-fängelset. Däremot vet han ingenting om W:s öde efter denna tid.

./. Hörande samtalet har Göransson gjort en uppteckning, vilken härmed bifogas.

/u/ R.Kumlin

Utrikesrådet J a r r i n g ,
Utrikesdepartementet.

P.M.

ang. samtal med legationsrådet dr. Anton Mohrmann
den 19 februari 1954.

På begäran av beskickningen infann sig Mohrmann, som den 28 december 1953 återvänt från Ryssland efter över nio års fångenskap, den 19 dennes på beskickningskansliet och mottogs av ministern och mig. Under samtalet framkom i huvudsak följande.

M. hade tjänstgjort som legationsråd vid tyska beskickningen i Sofia, då Bulgarien bröt med Tyskland den 8 september 1944. Följande dag hade tyska beskickningen, sammanlagt 24 personer, samt 6 italienare, avrest med tåg till gränsstationen Svilengrad för att över denna inresa i Turkiet. Utresan hindrades emellertid först från bulgarisk, sedan från turkisk sida, och medan gruppen ännu befann sig på bulgariskt territorium, anlände de ryska trupperna. Gruppen tillfångatogs av rysk militär den 18 september 1944. (Inom parentes må nämnas, att M. uttalade sig mycket lovordande om den svenske diplomatiska representanten Uddgrens insatser under de kritiska dagarna 8-18 september).

Tolv medlemmar av gruppen fördes med flyg till Moskva, dit de anlände den 22 september och omedelbart insattes i Lefortovskaja-fängelset. M. placerades först i fängelsets 3:dje våning och förblev där i samma cell under omkring två år. Tillfrågad om numret på cellen svarade M. först tveksamt, att det var ett tresiffrigt tal, som slutade på 50, troligen 350. Mot slutet av samtalet verkade det som om M:s minne på denna punkt klarnat, och han förklarade med bestämdhet, att numret var 150.

I samma cell som M. placerades först en tysk pressattaché Pörzgen och senare jämte honom kanslist~~en~~ vid ungerska beskickningen i Sofia Galffy. Dessa två flyttades från cellen före M., som kvarblev ensam, till dess han i slutet av mars 1947 flyttades till cell nr 251 i 4:e våningen i

Lefortovskaja. Nyssnämnde Pärzgen befinner sig enligt M. f.n. i Vladimirfängelset 180 km öster om Moskva, medan Galffy avlidit i tvångsarbetslägret Taischet i Sibirien.

Enligt M. befann sig till vänster om cell 150 - om man stod i denna med ansinkt mot dörren till korridoren - cell nr. 149. Till höger fanns en trappa. M. omtalade - utan att några namn nämnts från vår sida - att i cell 149 hrr Supprian och de Mohr befunnit sig.

I cellen i 4:de våningen direkt ovanför 150, eller möjligen ovanför 149, befunno sig, enligt vad M. sade sig kunna försäkra med absolut visshet och vara beredd under ed bekräfta, Raoul Wallenberg och Oberregierungsrat Rödel från tyska beskickningen i Bukarest. Numret på dessas cell torde ha varit 250 eller 249. M. och hans kamrater stodo under 1945 och 1946 i direkt kontakt med W. och Rödel genom knackningar enligt det s.k. "idiotsystemet". Innan den direkta kontakten upptogs hade de genom Supprian och de Mohr erfarit, att W. var där. Endast korta hälsningar och alldagliga små meddelanden hade utbytts; M. hade icke erfarit något av intresse rörande W:s behandling eller tidigare öden. Dock ville M. erinra sig, att W. under den första tiden icke blivit utsatt för förhör i någon större utsträckning. W. hade fått klart för sig vilka som satt under honom.

Så småningom hade knackningsförbindelsen mellan M:s och W:s celler upphört; under 1947 hade ingen kontakt förekommit. Man hade enligt M. helt enkelt tröttnat och förlorat intresset för saken. M. visste icke, huruvida W. bortförts från sin cell innan han själv förflyttades i slutet av mars 1947. Han anser dock troligt, att W. var kvar. Han har emellertid senare icke haft någon som helst underrättelse om W.

M. satt i cell nr 251 i 4:de våningen till våren 1949, då han under tre månader blev placerad i Lubianka för att sedan återföras till Lefortovskaja, varifrån han så i april 1950 överfördes till Butyrka.

Vad beträffar medfångarna i Lefortovskaja visste M., att Supprian f.n. befunne sig i Vladimir. Om Rödels öde vet han intet. I övrigt kände han till att i fängelset funnits en tysk kanslist vid namn Muschke (f.n. i Vladimir), som suttit i 4:de våningen, och en viss Wallestein (jfr hbr Kumlin-Dahlman 2.5. 1952), som suttit i 3:dje våningen, och som enligt M. torde ha haft kännedom om Wallenberg.

I Butyrkafängelset hade M. suttit tillsammans med tyske militärattachén i Buakrest general Spalke (italienske chargé d'affaires i Sofia Simen och Ungerns chargé d'affaires i Buakrest Medyadchy-Schwarz).

I oktober 1951 hade M. i sin frånvaro dömts till 25 års tvångsarbete och transporterats till lägret Taischet mellan Irkutsk och Novosibirsk nära Baikal-sjön, dit han anlönt i slutet av november. I detta läger hade även befunnit sig bl.a. minister Zechlin, en minister Langmann (som någon tid varit i Montevideo) samt greve Adelmann, konsul i Ploesti (nu i Vladimir, jfr handbrev Kumlin-Dahlman 28.1.1952).

Från Taischet hade M. i april 1952 förflyttats till Vladimir, dit han anlönt den 28 eller 29 i samma månad. Han hade vistats där till juni 1953, då meddelandet om frigivningen kommit, och han överförts till genomgångslägret Tapiau i Ostpreussen. Här hade han råkat bl.a. Tomsen alias Grosheim-Krisko och med honom samtalat om Wallenberg.

I Vladimir hade M. varit placerad i en större cell med 10 à 11 medfångar av olika nationaliteter (tyskar, österrikare, ryssar, japaner, en kines och en grek). De tyska medfångarna hade varit en herr Biermann, adjutant till tyske ministern i Sofia, ovannämnde Muschke samt ytterligare en, vars namn M. ej kunde erinra sig och som återkommit till Västtyskland. I övrigt visste M., att i Vladimir befunno sig bl.a. fältmarskalkarna von Kleist och Schöner, ovannämnde general Spalke och major Keitel (son till fältmarskalken).

Under sin tid i Ryssland hade M. varit underkastad sammanlagt 500 à 600 förhör, många mycket pressande. Kroppslig misshandel (sparkar och slag) hade förekommit vid åtskilliga tillfällen men ej direkt tortyr.

M. hade icke tillåtits ha någon som helst korrespondens med anhöriga under fångenskapen. I vissa fängelser hade han haft tillgång till ryska böcker och tidningar (de senare alltid minst två månader gamla).

Om de fängelser och läger, genom vilka han passerat gav M. i huvudsak följande upplysningar:

- 1) Lefortovskaja. Består av fyra "armar" i fyra etager var

med 10 à 12 celler i varje "arm" (jämför bifogade kopia av en av M. hastigt gjord blyertsskiss) samt särskilda förhørsceller i en tillbyggnad. Torde rymma 500 à 600 fångar. Cellerna voro ca 3 x 5 meter i storlek och befunno sig i dåligt skick. Behandlingen i allmänhet korrekt, förplägnaden torftig. M. erhöi dock specialförplägnad med tilldelning av tobak bl.a.

2) Butyrka är en mycket större anläggning än Lefortovskaja och byggd på ett så komplicerat sätt, att M. förklarade sig icke kunna ge en korrekt beskrivning av dess utseende. Cellerna hade varit bättre än i L. likaså förplägnaden (smör, 15 cigaretter om dagen m.m.).

3) Taischet är ett stort tvångsarbetsläger med sammanlagt antagligen 40 à 50.000 fångar. Det är uppdelat i tio "lägerpunkter", vardera rymmande några tusen fångar inhysta i barackor. Arbetet hade varit hårt, trädfällning m.m., 8 timmar om dagen på vintern, 10 timmar på sommaren. I lägret hade politiska fångar hållits skilda från vanliga brottslingar. När M. blivit sjuk hade han förts till ett särskilt "Invalidenlager" inom området.

4) Vladimir. Fängelset har sitt namn efter staden Vladimir i vars utkant det ligger. Det består av en enda stor byggnad och rymmer sannolikt 500 à 600 fångar. Somliga hysas i större celler med plats för 10 à 12, men antalet fångar i varje cell synes variera avsevärt (Tomsen hade enligt egen uppgift endast en medfånge). M. ansåg Vladimir vara det bästa av de fängelser han passerat. De hygieniska förhållandena hade varit goda, förplägnaden visserligen först mycket dålig men sedan bättre, behandlingen hade varit korrekt.

Vladimir synes vara reserverat för viktigare politiska fångar. Enligt M. finnas ytterligare två politiska fängelser av exakt samma typ, nämligen Alexandrovska vid Baikal-sjön och Verchni-Uralsk i Ural-området. M. är böjd att tro, att Raoul Wallenberg, om han är i livet, befinner sig i något av dessa fängelser. Vill ryssarna hålla honom isolerad, är det högst sannolikt, att han placerats i ett fängelse och icke i ett tvångsarbetsläger, där samma grad av isolering icke kan uppnås. I de fängelser, där M. suttit, hade han endast sett sina cellkamrater - endast med dessa fingo exempelvis promenader på fängelsegården företagas. Dock skedde ju ibland utbyten bland medfångarna i cellen.

I Tapiu hade M. träffat fångar, som kommo från

Alexandrovsk och Verchni-Uralsk. Från det senare fängelset kom bl.a. fru Spalke, maka till ovannämnde general S. Hon befinner sig nu enligt M. i Bayern.

Följande spridda upplysningar framkommo vidare under samtalet.

1. M. har i Tappau träffat Erhard Hille. Han visste, att denne frigivits via lägret Fürstenwalde i östzonen och nu befinner sig i denna zon. M. trodde sig utan större svårighet kunna få tag i H:s adress och lovade snarast söka meddela beskickningen densamma. Han hade fått ett gott intryck av H., ansåg honom pålitlig och tillförlitligare än Tomsen. M. nämnde spontant, att H. hade varit ekonomisk medarbetare i en stor tysk tidning, och kom efter en stunds letande i minnet själv fram till namnet "National-Zeitung" i Essen.

2. Tillfrågad om sitt intryck av Tomsen, som han träffat i Tapiau, svarade M. efter en stunds tvekan, att T. syntes honom vara "keinen Schlechten Mann" men "sehr geschäftsgewandt".

3. M. har aldrig hört talas om Zoltan de Rivo.

4. Dr. Albert Laarman är obekant för M.

5. Namnet Langfelder är obekant för M.

6. Namnet Karl Galler är obekant för M.

7. Adressen till Helene Kaiser kände M. ej. (Beskickningen skall söka erhålla densamma genom Auswärtiges Amt). Han kände emellertid till K., som varit husföreståndarinna hos en general-konsul Speisser. K. har enligt M. ett utomordentligt minne och kan vara värdefull som källa. Speisser är frigiven och befinner sig enligt M. på ett sjukhus i Bonn.

8. M. nämnde, att en viss Meyer, tidigare anställd i någon lägre befattning vid tyska beskickningen i Sofia och nu återkommen, sedan 1948 vistats i Vldimir. Hans adress torde vara Hotel Wienerhof, Bad Harzburg.

Slutligen må nämnas, att enligt M. såväl tyska beskickningen i Sofia som M. personligen deponerat pengar på dåvarande svenska beskickningen därstädes. Han skulle för sin del tillskriva herr Uddgren i denna sak.

Köln den 20 februari 1954.

Undert. Tord Göransson

P.M.de Mohrs uppgifter:

I september 1944 inspärrades de Mohr i Lefortovskaja-fängelset i cell n:r 152. Han satt tillsammans med sina landsmän Giovanni Ronchi och Simen. Simen kvarhölls i denna cell till januari 1945 medan de Mohr och Ronchi fingo stanna kvar till april 1948.

Enligt de Mohrs utsago befann sig i cell n:r 153 de båda tyska medborgarna Mohrmann och Poertzgen, vilket förhållande de Mohr hade fått reda på i början av november 1944.

Samtidigt satt i cell n:r 151 de båda tyska medborgarna Supprian och Wallenstein. Innan Wallenstein kom in i cell n:r 151 hade där befunnit sig en tysk vid namn Welkisch (Voelkisch ? författarens anmärkning).

Tiden för dennes vistelse i cell n:r 151 uppgav de Mohr till 21/9 1944 - oktober 1944.

Den 18 april 1945 överfördes tyske medborgaren Supprian till cell n:r 152, varefter cell n:r 151 stod tom under några dagar. Troligen den 20 eller 21 april 1945 blevo emellertid nya fångar införde i cell n:r 151 och de Mohr och hans cellkamrater kunde snart konstatera att de nyanlända fångarna vorl Raoul Wallenberg och tyske medborgaren Roedel.

- - - -

Mohrmanns uppgifter beträffande sin vistelse i Lefortovskaja.

Han kom till Moskva den 22/9 1944 och inspärrades omedelbart i Lefortovskaja. Han minns säkert att han placerades i tredje våningen (stämmer med de Mohrs uppgift om Mohrmann medräknade även souterrain-våningen). Säger sig ha kvarhållits i samma cell omkring 2 år. På fråga om cellens nummer sade han sig tro, att det slutade på 50. Det var ett tresiffrigt tal troligen 350. Mot slutet av samtalet mellan Mohrmann och Göransson uppgav Mohrmann att hans minne klarnat och han sade sig med bestämdhet kunna säga att numret var 150. (Här skiljer sig alltså de Mohrs och Mohrmanns uppgifter, enär de Mohr säger sig att Mohrmann skulle ha befunnit sig i

cell n:r 153).

Då man måste anse som säkert, att Mohrmann och de Mohr suttit i celler, belägna i samma våning, torde man kunna antaga med tämligen stor visshet, att deras celler gränsat intill varandra, ty eljest hade någon direkt kommunikering genom knackning knappast kunnat äga rum.

Vilken av de båda herrarna, som har rätt beträffande cellernas nummer är svårt att avgöra men tydligt är att de Mohr var tämligen väl underrättad, enär han vid förhöret i december 1951 kunde angiva att Mohrmann satt tillsammans med Poertzgen, vilket ju Mohrmann bekräftade vid samtalet i februari 1954. Om nu denna fråga kan anses ha mindre betydelse, så är det ju så mycket mera av vikt att kunna fastställa, huruvida Wallenberg och Roedel befunnit sig i tredje eller fjärde våningen. Som av berättelserna framgår vill de Mohr göra troligt, att Wallenberg och Roedel befunnit sig i cell n:r 151, alltså vid ena sidan om de Mohrs cell, under det att Mohrmann förklarar, att de båda herrarna måste ha befunnit sig i våningen ovanför hans cell, antingen direkt över hans egen cell eller också i angränsande cell.

Vid här gjorde försök har det visat sig att knackningar genom en cirka 40 cm. tjock tegelstensvägg mycket väl kan höras ute i rummet om knackningarna kser från ett angränsande rum, och detta ljud är så tydligt att man även kan bestämma tämligen exakt på vilken punkt av väggen som knackningarna sker. Om man däremot befinner sig i en våning under det rum, där knackningarna utföres finnerman, att knackningarna icke uppfattas ute i rummet, men lägger man örat intill vägen så höras knackningarna mycket tydligt. Dock kan de som lyssnade på knackningarna i sistnämnda fallet icke avgöra, huruvida man knackade i väggen mittemot från ett rum i samma våning, eller inte. Då man känner till, att fångarna i Lefortovskajafängelset måste vara mycket varsamma, så att de icke blevo överraskade av fångvaktarna, vilka icke tilläto någon kommunikering medelst knackning, så måste man utgå ifrån, att de som ville meddela sig med varandra måste iakttaga stor försiktighet, och följaktligen dels knacka helt löst och dels lyssna genom att lägga örat intill väggen.

Av detta resonemang följer att man skulle vara mera be-

någen att sätta tilltro till Mohrmanns uppgift, men man måste å andra sidan också jämföra de Mohrs uppgift om att Wallenberg och Roedel efter några månader "qualche mese" blevo överförda till en cell i fjärde våningen. Kan det ha varit så, att Wallenberg och Roedel mycket riktigt i enlighet med de Mohrs uppgift befunnit sig i cell n:r 151 och att de Mohr och hans cellkamrater först lyckats etablera kontakt med Wallenberg och hans cellkamrat, medan dessa ännu befunnit sig i cell n:r 151, och att Mohrman och Poertzgen icke fått kontakt med Wallenberg och Roedel förrän dessa flyttat upp till fjärde våningen. Såsom tidigare sagts torde det icke ha funnits någon möjlighet för Mohrmann och Poertzgen att etablera direkt kontakt med en cell, som icke gränsar direkt intill deras i sidled, varför de icke, så länge Wallenberg och Roedel befunnit sig i cell n:r 151 hade någon möjlighet att kommunicera med Wallenberg och Roedel. Mitt här anförda antagande styrkes av Mohrmanns uttalande, i det att han säger att innan den direkta kontakten upptogs mellan Mohrmann och Poertzgen å ena sidan och Wallenberg och Roedel å andra, så hade de genom Supprian och de Mohr erfarit, att Wallenberg befann sig i fängelset.

I detta sammanhang bör måhända påpekas, att de Mohr först uppgav "några månader" men att han, då han sökte göra troligt, att hans första uttalande om tiden för Wallenbergs vistelse i Moskva sträckte sig till i början av 1948, uppgav att Wallenberg skulle ha förvarats i cell n:r 151 åtminstone till slutet av 1946. Man torde väl kunna anse, att det första uttalandet, vilket tydligen gjordes utan att de Mohr tänkte sig för är mera med sanningen överensstämmande än det sista, och att Wallenberg endast någon kortare tid hållits inspärrad i cell n:r 151, så att möjligheter förelagat för Mohrmann att under de två år, som han satt i cellen på tredje våningen, hava haft förbindelse med Wallenberg, efter det denne flyttats upp till fjärde våningen.

- - - - -

Att Wallenberg befunnit sig i tredje våningen i Lefortovskaja-fängelset bestyrkes indirekt av den italienske konsulats-

tjänstemannen Romeo Moschetti, vilken vid samtal i januari 1952 uppgav, att han av sin cellkamrat, phil.dr. Zoltan Rivo, eventuellt de Rivo erfarit, att denne troligtvis från september 1944 till någon gång under hösten 1949 suttit i en cell i tredje våningen, och under denna tid hade doktor Rivo erfarit att en svensk skulle ha befunnit sig i granncellen. Att denne svensk var identisk med Wallenberg torde man få ta för givet, enär svensken genom knackningar från granncellerna omtalat, att han sänts till Budapest i offentligt uppdrag för att skydda judarna mot tyskarna.

- - - - -

Uppgifter, som styrka att Wallenberg befunnit sig i fängelser i Moskva.

1. af Sandebergs uppgift, att han under sommaren 1945 genom Erhard Hille erfarit, att Wallenberg befann sig i Moskva.
2. Stefan Carls till af Sandeberg lämnad uppgift av samma innehåll.
3. Paul Nordströms uppgift, erhållen genom Erlandsson-Mandula och Sparka, att Wallenberg befunnit sig i Krasnogorsk lägret våren eller sommaren 1945.
4. Paul Kochs utsago, enligt vilken han hört Erhard Hille berätta, att han genom knackningar varit i förbindelse med Wallenberg.
5. Den sistnämnda uppgiften bestyrkes av Adalbert Wauer, som också hört Hille berätta att han varit i förbindelse med Wallenberg genom knackningar.
6. Genom två personer, en av dem Thomsen, den andre okänd till namnet, har uppgifter inkommit, enligt vilka Hille skall ha uppgivit, att han i Moskva suttit fängslad tillsammans med Wallenbergs chaufför, Wilhelm Langfelder.

Utdrag av bil. till hbr Kumlin, Bonn-Jarring 24.2.54.
(samtal med Zechlin)

- - - -

Om Wallenberg visste Z:s medfångar förutom att han var svensk blott att han tillfångatagits av ryssarna i Budapest. Han hade sedermera med legationsrådet Mohrmann, som han sammanträffat med såväl i Taischet som i Tapiau, kollationerat sina hågkomster från Lefortovskaja, men han underströk med bestämdhet, att hans vetskap om Wallenbergs vistelse i Lefortovskaja härrörde från hans egna hågkomster från juli-september 1945 och särskilt från vad han hört av Hinckeldey, vilken var en ivrig och skicklig "knacknings-telegrafist". - - - -

Mohrmann

Avskrift av chifftertelegram från Uå till
Beskickningen i Bonn, avsänt den 26 mars 1954.

Nr. 19

För Kumlin från Jarring.

Primo. Det vore av största värde få Mohrmann med så
nogrann tidsangivelse som möjligt under ed bekräfta
att Wallenberg under vistelsen i Lefortovskaja suttit
i cell som angivits i Ditt handbrev mig den 20 februari
bilagans sida 2.

Secundo. Telegraferas Din uppfattning efter diskret
samråd juridisk expertis om sådan i Västtyskland avgiven
ed kan anses vara gällande även inför rysk myndighet.

Kop.

Från Bonn

Avsänt den 30/3 19 54 kl. 1835

Inkom den 30/3 19 54 kl. 1835

Utskrivet i 3 ex. Detta är ex. nr 2

8.

Edert 19. För Jarring.

Någon erfarenhet av edsvuren förklarings rätts-
verkan USSR finnes knappast från förbundsrepublikens
tid. Enligt erfaren äldre jurist erkändes före 1941
tyska edsförklaringar som bevismedel civilmål sär-
skilt rörande internationella affärstransaktioner.
I brottmål mera ovisst. Vilket värde andra ryska
myndigheter än judiciella tillmätta dylika förklaring
ar anses ytterst svårbedömligt.

Det torde vara tvivelaktigt om av Mohrmann en-
ligt Göranssons P.M. den 20 februari uttalad bred-
villighet avgiva edsvuren förklaring inkluderar sam-
tycke dess användande mot rysk myndighet med tanke
på möjliga ogynnsamma återverkningar kvarvarande
tyska fångars öde av dylikt användande. I alla hän-
delser anser jag dylik förklaring endast kunna an-
vändas mot ryska vederbörande med Mohrmanns och för-
bundsregeringens uttryckliga samtycke.

Kumlin.

Mohrmann

Avskrift av chiffterelegram från UD till
beskickningen i Bonn, avsänt den 5 april 1954.

Nr. 25

Edert 8. Hela frågan får vila tillsvidare.

Utdrag av bilaga till hbr Kumlin, Bonn-Lundberg
den 3.7.54.

Anschriftenliste Wladimir

1) - - - - -

7) Herr Gesandtschaftsrat Dr. Mohrmann, Ibbenbüren (21)

- - - - -

Utdrag av P.M., bil. t. hbr Reinius-Jarring den
27/7 1954, angående samtal med hr Bergemann.

sid. 4.

Mohrmann - legationsråd i Sofia. Bergemann hade
hört av Beckerle, att Mohrmann funnes i fängelset.

Avskrift av bilaga till hbr Allard-
Jarring den 26/8 1954.

Mohrmann

Strängt förtrolig.

P.M.

Mohrmann var under kriget legationsråd vid tyska beskickningen i Sofia och kvarstannade där, såvitt jag har mig bekant, till det tyska sammanbrottet, då han tillfångatogs av ryssarna och överfördes till Sovjetunionen. Han utmärkte sig för intelligens och gott omdöme samt hade dessutom en sällsynt god karaktär. Då han är djupt religiös och övertygad katolik, anser jag det uteslutet, att han skulle ha kunnat lämna något meddelande, som icke överensstämde med verkliga förhållandet. Han intog en klart antinazistisk hållning men kunde självfallet icke öppet visa detta. I händelse av övergrepp från partiets eller militärens sida försökte han emellertid alltid inskrida och förhindra orättvisor i den mån så var honom möjligt. Han är lugn och saklig och jag kan utan tvekan intyga, att jag anser honom vara ett förstklassigt vittne

Wien den 26 augusti 1954.

Undert. Sven Allard.

Utdrag av bil. t. Bonn 17/10-55.
(samtal med Supprian.)

Om övriga medfångar i Lefortovskaja berättade Supprian att han haft direkt knäcknings-förbindelse med Mohrman i cellen intill, samt med tyske generalkonsuln i Bukarest Fritz Schellhorn i cellen snett till vänster i l.Stock. (Se den bifogade skissen).

Mohrman

Utdrag av bil. t. Bonn 21.10.55.
(samtal med Wallenstein)

Då Wallenstein intogs i Iefortovskaja var "beläggninge"
i cellerna följande:

cell 130	Mohrmann och Pörtzen
cell 131	2 italienare (genom frågor fick jag fram Ronchi men icke De Mohr),
cell 132	som tidigare nämnts Wallenstein och Suprian,
cell 133	Rantzau och Rensinghoff,
cell 134	Hinkelöy, general Piekenbrock och en Sonder- führer, vars namn Wallenstein glömt.

Wohlgemuth

Strängt förtroligt.

Isidor till den 22.10.35 som utvald utvald utvald utvald utvald utvald

Isidor till den 22.10.35 som utvald utvald utvald utvald utvald utvald
Bel. 1. Bonn 3.11.38 XXII

Isidor till den 22.10.35 som utvald utvald utvald utvald utvald utvald

Isidor till den 22.10.35 som utvald utvald utvald utvald utvald utvald

P.M.

Isidor till den 22.10.35 som utvald utvald utvald utvald utvald utvald
angående samtal med f.d. pressattachén i Sofia,
Dr. Hermann Pörzgen, född den 7 maj 1905, Hotel
Römerbad, Wiesbaden.

Isidor till den 22.10.35 som utvald utvald utvald utvald utvald utvald
Pörzgen besöktes den 28 oktober 1935. Då han redan i
Friedland varit i kontakt med Lorentzon var han genast på
det klara med vårt ärende.

Om sig själv berättade Pörzgen, att han efter sin
häktning förts till Moskva, där han den 23 september 1944
insattes i Lefortowskaja, cell 153, 2:e St. Pörzgen var
övertygad om att denna cell låg intill trappan i 2:e Stock.
Det var i denna cell han först hörde talas om att en svensk
vid namn Wallenberg satt som fånge i Lefortowskaja. Denna
uppgift erhöi Pörzgen då han efter en kort tid kom i kon-
takt med granncellen genom knackningarna. Han kunde inte
vid vårt besök exakt uppge när denna förbindelse med grann-
cellen upprättats och ej heller när han först fick med-
delande om Wallenberg.

Beträffande placeringarna i granncellerna uppgav
Pörzgen följande:

Cell 152. Supprien tillsammans med två italienare.

Cell 151. Wallenstein, Rensinghoff och Rantzen.

~~Wallenberg~~
I de botten dessa liggande cellerna satt bl.a. von Hinckel-
dey, ungraren Simon och generalen von Tschammer, vilken sena-
re avrättats. Pörzen kunde inte närmare ange i vilka celler
dessa satt.

I cell 151 hade Pörzen Mohrmann såsom cellkamrat allt-
sedan den 23 september 1944. Pörzen blev kvar i cellen
till den 29 december 1946 då han fördes till Lubianka. Tre
månader senare lämnade också Mohrmann cell 151. Pörzen
fördes senare tillbaka till Lefortovskaja och insattes då
i cell 154. Även där var Mohrmann hans cellkamrat. Under
sin tid i Lefortovskaja satt Pörzen utöver de två nämnda
cellerna 153-54 också i en cell i par-terre-våningen i
samband med att han blev dömd år 1948. Efter domen fördes
Pörzen till Vladimir där han insattes i corpus III.

Beträffande sin kännedom om Wallenberg framhöll Pörzen,
att samtliga uppgifter som kommit honom tillhanda om denne
kommit genom knackningar från Wallenstein över Suprian.
Av de uppgifter Pörzen erhållit kunde Pörzen erinra sig
följande.

Wallenberg som arbetat för Svenska Röda Korsets räkning
i Budapest hade häktats av ryssarna och anklagats för
spioneri för tysk räkning. Pörzen kunde också till att
Wallenberg tillhörde den kända bankirfamiljen med samma
namn.

Pörzen uppskattade den tid Wallenberg satt i
Lefortovskaja till minst två år. Efter att ha suttit en
tid i andra våningen hade Wallenberg och Roedl flyttats
upp till 3:e Stock. Pörzen antog, att det var Wallen-
berge och Roedls omfattande knackningsförbindelser som

varit orsak till deras förflyttning.

Pörzgen berättade vidare, att han vid ett tillfälle under promenad i rastgården tillsammans med Mohrmann genom en springe i planket kunnat iakttaga Roedel och som de trodde Wallenberg. Mohrmann var sedan tidigare bekant med Roedel. Pörzgen och Mohrmann drog då den slutsatsen, att den man som var i Roedles sällskap måste var Wallenberg. Pörzgen beskrev honom såsom ganska lång, minst 180 cm, med typiskt skandinaviskt utseende. Han hade långt fylligt ansikte och gick med lätt framåtlutad hållning. Någon mera detaljerad beskrivning kunde Pörzgen inte göra. Så kunde han t.ex. ej beskriva Wallenbergs profil. Han kunde ej heller erinra sig tidpunkten för händelsen.

Då Pörzgen förelades 6 fotografier varav ett var av Wallenberg (taget i Budapest), sade sig Pörzgen ej kunna identifiera Wallenberg bland de förelagda fotografierna. Han framhöll, att dels låg denna händelse långt tillbaka i tiden, dels att det var mycket kort tid han kunde iakttaga den han trodde var Wallenberg.

Pörzgen förklarade vidare, att han i badet hört Wallenberg ropa sitt namn. Det var vanligt, att de badande utväxlade namn badavdelningarna emellan.

I Wladimirläget hade Pörzgen erhållit en uppgift om att Wallenberg skulle ha setts i ett läger. Pörzgen trodde sig ha fått uppgiften av Wallenstein. Läget var såvitt Pörzgen kunde erinra sig Vorkuta.

Pörzgen kompletterade de tidigare av von Hinckeldey och Richter lämnade uppgifterna om lokaliteterna i Wladimir.

Köln den 2 november 1955.

Wladimir *Sturm*

Mohrmann

Avskrift av chiffer från UD till beskickningen i
Köln, nr 1, dagtecknat den 3 januari 1956.

Brådskande för Göransson från kabinettssekreteraren.
Synnerligen angeläget legationsrådet Anton Mohrmann
Auswärtiges Amt och redaktören Hermann Pörtzgen
Frankfurter Allgemeine Zeitung snarast förmås komma
till beskickningen för viktigt samtal med Danielson.
För Eder information: beskickningen Rom har uppma-
nats anmoda italienska vittnet de Mohr att även
komma till Köln och generalkonsulatet Hamburg an-
modar Supprian samma sak. Beskickningen bemyndigas
förskottera resekostnader och traktamente fem dagar
för Pörtzgen. Benäget telegrafera när Pörtzgen
och Mohrmann tidigast kunna komma Köln och avvakta
därefter besked från mig när sammanträffandet skall
ske.

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Chiffertelegram (BUD)

Från Köln

Avsändt den telex 19 kl.

Inkom den 5/1 1956 kl. 17.00

Utskrivet i 4 ex. Detta är ex. nr

1. Edert chiffer 1. Brådskanie för
kabinettsssekreteraren. Mohrmann och Pörzgen
äro viddalade och äro från början av nästa
vecka beredda att på kort varsel ~~beredda att~~
deltaga i samtal, som inom de närmaste veckorna
ordnas i Köln. Mohrmann är dock förhindrad den
17 januari. Pörzgen bosätter sig i dagarna i
Bonn.

Göransson

KOPIA KOPIA

Mohrman

Avskrift av chifffertelegram från UD till
beskickningen i Köln, nr 3, daterat
den 12.1.56.

Edert chiffer 1.

Primo. Anmoda Mohrmann och Pörzgen
komma beskickningen den 18 januari på
morgonen.

Secundo. Bernhard Rensinghoff torde
benäget under samma villkor vårt chiffer
1 uppmanas komma beskickningen 18 januari
på eftermiddagen. Adress Fabriksstrasse 45
Gesher Westfahlen. Han kan möjligen ha
flyttat Bonn och Auswärtiges Amt känner i
så fall adressen.

Tertio. de Mohr inträffar hos Eder
den 19 januari på morgonen och Supprian
den 18 dennes på eftermiddagen.

Quarto. Samtalen komma att ledas av
sekreterare Stig Engfeldt som nedflyger
Düsseldorf 17 dennes. Benäget låt bil
möta och beställ rum Domhotell.

Quinto. Telegrambekräfta.

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Chiffertelegram (803.)

Från Köln
Avsändt den telax / 19 kl.
Inkom den 15 / 1 19 56 kl. 1450.
Utskrivet i 4 ex. Deffa är ex. nr 3

P 2 E 1
Mohrmann

4.

Edra chiffer 3 och 4.

Primo. Mohrmann och Pörtzen infinna sig Kansliet Köln
den 18 januari kl. 2.15.

Secundo. Rensingoff, som uppges alltjämt besatt (ges här
telegrafiskt besked att komma, men har ännu ej svarat.

Tertio. De Mohr anländer enligt meddelande från Madrid
den 17 på kvällen, rum beställt Domhotel Köln.

Quarto. För Danielson har rum beställts Domhotel. Vi utgå
ifrån att han anländer till Düsseldorf klockan 13.20 tisdag då
bil möter.

Kumlin.

KOPIA KOPIA

Dr. Hermann Pörzgen

geb. 7. Mai 1907

war als er gefangengenommen wurde Presseattaché bei der Deutschen Gesandtschaft in Sofia.

Ich Unterfertiger, Dr. Hermann Pörzgen,

erkläre hiermit Folgendes und bin wann immer bereit dieses vor Gericht oder vor jedweder Behörde unter Eid auszusagen:

Nachdem ich von sowjetrussischen Truppen gefangengenommen wurde, wurde ich nach Moskau geführt, wo ich am 23. September 1944 in das Lefortovskaja-Gefängnis, Zelle 153 im 2. Stock, eingesperrt wurde. In dieser Zelle habe ich bis zum 29. Dezember 1946 bleiben müssen, als ich zur Lubljanka-Gefängnis geführt wurde. In der Zelle 153 befand sich schon Dr. Mohrmann, Legationsrat bei der Deutschen Gesandtschaft in Sofia. Die Zelle 153 lag neben der Treppe. Mittels Klopfen, die ich mit dem ersten Sekretär bei dem Deutschen Wissenschaftlichen Institut in Bukarest, Supprian, der sich in der nebenliegenden Zelle, die Zelle Nr 152?, zusammen mit zwei Italiener befand, austauschte, erfuhr ich, dass sich Wallenstein, Legationsrat bei der Deutschen Gesandtschaft in Bukarest, Rensinghoff, Wirtschaftsberater bei der Deutschen Gesandtschaft in Bukarest, und

Rantzau in der Zelle 151 befanden. Auf derselben Weise erfuhren wir durch Supprian, dass ein Schwede namens Wallenberg sich in Lefortovskaja befand. Ich erinnere mich, dass Wallenberg, der für die Rechnung des Roten Kreuzes in Budapest gearbeitet hat, von den

Russen verhaftet wurde und wegen Spionage für die Deutschen angeklagt worden war.

Köln, den 19. Januar 1956.

Karl Supprian

geb. 20.4.

war bei der Gefangennahme erster Sekretär bei dem deutschen Wissenschaftlichen Institut in Bukarest, welches der Deutschen Gesandtschaft angeliepert war.

Ich Unterfertiger, Karl Supprian,
erkläre hiermit Folgendes und bin wann immer bereit dieses vor Gericht oder vor jedweder Behörde unter Eid auszusagen:

Am 23. August 1944 wurde ich von den sowjetrussischen Truppen in Bukarest gefangengenommen und wurde nach einer kürzeren Gefangenschaft in Bukarest mit Flugzeug nach Moskau geführt. Dort wurde ich in das Lefortovskaja-Gefängnis am 21. September 1944 eingeliefert, wo ich bis Oktober 1948 blieb, als ich nach dem Wladimir-Gefängnis transportiert wurde. In dem Lefortovskaja-Gefängnis war ich zuerst im zweiten Stock zusammen mit dem Legationsrat bei der deutschen Gesandtschaft in Bukarest, Ernst Wallenstein, untergebracht, wurde nachher im April 1945, einige Tage vor meinem Geburtstage, der auf dem 20. April fällt, in die Zelle daneben, wo sich die beiden italienischen Diplomaten, Presseattaché de Mohr und Ronchi von der italienischen Gesandtschaft in Sofia befanden. Nach etwa einem halben Jahre in dem Lefortovskaja-Gefängnis lernte ich "klopfen" nach dem sogenannten Idiotensystem. Das Klopfen wurde auf deutsch ausgeführt. Die Klopfverbindungen wurden nach und nach mit den in untenstehender Tabelle (Skizze) verzeichneten Personen aufgenommen:

Dritter Stock

Roedl
Wallenberg

Zweiter Stock	Mohrmann 1)	Supprian
	Pörrgen 1)	de Mohr 1)
	Galffy 2)	Ronchi

Erster Stock Schellhorn 3)

Parterre

- 1) Siehe dessen Zeugnis
- 2) Kanslist bei der Ungarischen Gesandtschaft in Sofia
- 3) Deutscher Generalkonsul in Bukarest

Im Laufe der Jahren 1945, 1946 und 1947 hatte ich praktisch genommen tägliche Verbindung mit dem Legationsrat der ersten Klasse bei der Deutschen Gesandtschaft in Bukarest, Willy Roedl. Zusammen mit ihm befand sich der schwedische Legationssekretär bei der Schwedischen Gesandtschaft in Budapest, Raoul Wallenberg. Im Allgemeinen klopfte ich direkt mit Roedl, aber bei gewissen Gelegenheiten auch mit Wallenberg.

Roedl teilte betreffs Wallenberg mit, dass er einer berühmten schwedischen Familie gehöre und dass er an der Spitze einer Aktion zu Gunsten der Juden in Budapest gestanden hatte. Wallenberg wurde von den Russen wegen Spionage angeklagt, sass aber "Jahr und Tag ohne Verhöre".

Köln, den 19. Januar 1956.

Claudio de Mohr

geb.

war bei der Gefangennahme Presseattaché bei der Italienischen Gesandtschaft in Sofia.

Ich Unterfertiger, Claudio de Mohr,

erkläre hiermit Folgendes und bin wann immer bereit dieses vor Gericht oder vor jedweder Behörde unter Eid auszusagen:

Zusammen mit dem übrigen Personal der Italienischen Gesandtschaft in Sofia wurde ich von sowjetrussischen Truppen gefangengenommen und nach Moskau geführt, wo ich in das Lefortovskaja-Gefängnis, in die Zelle 152, im zweiten Stock (die Parterre mitgerechnet) eingeliefert wurde. Dies geschah am 22. September 1944. In derselben Zelle wurden auch am letzterwähnten Tage der italienische Konslist bei der Gesandtschaft in Sofia, M. Ronchi, sowie ein anderer italienischer Staatsbürger, M. Simen, der auch bei der Italienischen Gesandtschaft in Sofia angestellt gewesen war, eingesperrt. Am 11. Januar 1945 wurde Simen zu einem anderen Teil des Gefängnisses überführt. Am 18. April wurde der erste Sekretär bei dem Deutschen Wissenschaftlichen Institut in Bukarest, Supprian, von der Zelle 151, die Nachbarzelle von uns, überführt. Supprian hatte die Zelle mit dem Legationsrat bei der Deutschen Gesandtschaft in Bukarest, Wallenstein, geteilt, welcher in die Zelle 150 übersiedelte. Ronchi, Supprian und ich blieben danach in der Zelle 152 bis am 5. April 1948, als wir in die Zelle 144 überführt wurden. Im November 1944, währenddem Simen sich noch in unserer Zelle befand, hatte man Klopfen von der

Nachbarzelle, d.h. Zelle 153, gehört. Das Klopfen zeigte sich als eine Art Code. Simen, der Marineoffizier war, antwortete das Klopfen mit dem Morse-Alphabet. Die Gefangenen in der Nachbarzelle verstanden jedoch nicht die Morse-Zeichen; wir kamen jedoch allmählich darauf, dass wir Mitteilungen mittels des einfachen Systems, das darin besteht dass man einmal für A klopft, zweimal für B u.s.w. weitergeben konnten. Mit Hilfe von diesem System erfuhren wir, dass sich in der Nachbarzelle zwei deutsche Staatsbürger befanden, von welchen der eine Mohrmann hiess, Legationsrat bei der Deutschen Gesandtschaft in Sofia, und italienisch konnte, und ein anderer namens Pörzgen, Presseattaché bei der Deutschen Gesandtschaft in Sofia. Dieser Kontakt wurde im November desselben Jahres erreicht.

Eine Zeitlang nachdem Supprian in die Zelle eingeführt wurde, kam er in Verbindung mit dem Legationsrat bei der Deutschen Gesandtschaft in Bukarest, Roedl, welchen er von früher her persönlich kannte.

Auf der Frage mit wem Roedl zusammen wohnte antwortete er, dass es ein schwedischer Diplomat namens Wallenberg war. Später teilte uns Wallenberg selbst mit, dass er in Budapest Dienst gemacht hatte mit dem Auftrag die Juden zu schützen.

Köln, den 19. Januar 1956.

Anton Mohrmann

geb.

war bei der Gefangennahme Legationsrat bei der Deutschen
Gesandtschaft in Sofia.

Ich Unterfertiger, Anton Mohrmann,

erkläre hiermit Folgendes und bin wann immer bereit
dieses vor Gericht oder vor jedweder Behörde unter Eid
auszusagen:

Am 18. September 1944 wurde ich zusammen mit dem
übrigen Personal der Deutschen Gesamtschaft von sowjet-
russischen Truppen gefangengenommen. Zusammen mit elf
Personen aus dieser Gruppe wurde ich nach Moskau geführt,
wo ich am 22. September ankam. Ich wurde unmittelbar
in das Lefortovskaja-Gefängnis, im dritten Stock in eine
Zelle mit einer Nummer, die ich glaube war 150, einge-
liefert. In derselben Zelle wurde der Presseattaché bei
der Deutschen Gesandtschaft in Sofia, Pörzgen, placiert
und später auch der Kanslist bei der Ungarischen Gesandt-
schaft in Sofia, Galfy. Als ich im März 1947 aus dieser
Zelle weggeführt wurde, hatten sowohl Galfy als auch
Pörzgen schon früher die Zelle verlassen.

Rechts von der Zelle - wenn man drinnen mit dem Ge-
sicht gegen die Tür zum Gange stand - gab es eine Treppe;
links davon lag eine Zelle, wo sich der erste Sekretär
bei dem Deutschen Wissenschaftlichen Institut in Bukarest,
Supprian, und der Presseattaché bei der Italienischen
Gesandtschaft in Sofia, de Mohr, befanden. Mit diesen
beiden standen wir in direktem Kontakt. Gleichfalls
standen wir in Kontakt mittels Klopfen laut das so ge-
nannten "Idiotensystems" mit dem schwedischen Diplomaten
Raoul Wallenberg und Legationsrat Reedl von der

Deutschen Gesandtschaft in Bukarest, welche zusammen in einer Zelle in dem ober uns befindlichen Stockwerk untergebracht waren. Ihre Zelle lag gerade oberhalb von der unserigen oder eventuell oberhalb von der Zelle des Supprians und de Mohrs. Bevor der direkte Kontakt mit Wallenberg und Roedl aufgenommen wurde, hatten wir durch Supprian und de Mohr erfahren, dass sich Wallenberg in dem Gefängnisse befand.

Bis gegen 1947 wurde auf dieser Weise Kontakt mit Wallenberg und Roedl aufrechterhalten. Im Jahre 1947 hatten wir, insofern ich mich erinnern kann, keinerlei Kontakt.

Köln, den 19. Januar 1956.

Mohrmann

Bonn, p.t. Köln den 19 januari 1956.

Strängst förtroligt.

1 bil.

Broder,

Danielsson genomgick i går förmiddag på beskickningen med Mohrmann och Pörzgen de förklaringar, som är avsedda att avges av dem. Båda visade en mycket förståelsefull och välvillig inställning, men medan Mohrmann gav oss fria händer att använda det dokument, som han kommer att underteckna, förklarade sig Pörzgen nödsakad hemställa, att hans förklaring icke måtte begagnas gentemot ryssarna och ej heller publiceras. Detta sammanhänger med att Pörzgen eventuellt kommer att erhålla ett officiellt uppdrag i Moskva. De båda förklaringarna kommer nu att finslipas och undertecknas i Bonn i början av nästa vecka - Pörzgen sade sig vara svåränträffbar dessförinnan.

På eftermiddagen i går hade Danielsson sedan ett preliminärt samtal med de Mohr, och i dag på förmiddagen sammanträffar han med denne och Supprian på beskickningen.

Vad beträffar formen för förklaringarna har vi i samråd med Danielsson närmast stannat vid att infoga dessa i en "ram" av det utseende, som framgår av närlutna bilaga. Bestyrkandet av förklaringarnas äkthet skulle alltså göras officiellt av beskickningen.

Herr Kabinettssekreteraren
Arne S. L u n d b e r g,
Utrikesdepartementet.

(undert.) R. Kumlin

Bil, handbrev *Kumlin*.....!

Lundberg d. 19. 5. 56

notar

Protokoll.

Auf der Königlich Schwedischen Gesandtschaft erschienen heute, einem seitens der Gesandtschaft ausgesprochenen Wunsch nachkommend, Herr N.N. und gab, zur Bestätigung und Ergänzung seiner eigenen früher gegenüber Vertretern schwedischer Stellen bzw. Einzelpersonen gemachten Mitteilungen, folgende Erklärung ab:

Ich.....

.....

Köln, den

Der Unterzeichnete, Legationsrat an der Königlich Schwedischen Gesandtschaft, bescheinigt hierdurch, dass Herr N.N., der mir persönlich bekannt ist, die obenstehende Erklärung in meiner Gegenwart abgegeben und die Niederschrift eigenhändig unterzeichnet hat.

Köln, den

(undert.) T. Göransson
Stämpel

Mohrmann

Avskrift av strängt förtroligt handbrev
från sekreterare Lorentzon till kriminal-
assistent Lundström, p.t. Köln, dagtecknat
den 21.1.56.

U t d r a g .

- - - - -

Härmed översändes utkast på tyska till vittnesmål
att avgivas av Gustav Richter, Ernst Wallenstein och
Heinz-Helmuth Hinckeldey. Till Wallensteins och Hinckel-
deys vittnesmål finnas fogade gula lappar med vissa
frågor och synpunkter, som Lindberg skrivit.

Det är av vikt att Du medtager kopior av de Mohrs,
Supprians och Mohrmanns vittnesmål, så att även de nu
översända vittnesmålen få samma typografiska utformning
som de tidigare avgivna samt att vederbörande ser att
dessa varit villiga att underteckna.

- - - - -

Avskrift av strängt förtroligt handbrev från
envoyén Kumlin, Bonn, till kabinetssekreterare
Lundberg, dagtecknat den 23 januari 1956.

Mohrmann

I anslutning till mitt handbrev den 19 dennes och återopande telefonsamtal Lorentzon/Göransson den 21 dennes ber jag härmed få översända tre förklaringar, en avgiven av de Mohr, en av Supprian och en av de båda gemensamt rörande en viss punkt, beträffande vilken de hade divergerande uppfattningar. Förklaringarna undertecknades den 21 dennes i Göranssons närvaro inför notarien dr. Franz Lemmens i Köln. Notariens "Beglaubigung" omfattar, såsom Du finner, icke enbart ett bevitnande av namnteckningen utan även ett omnämnande av att vederbörande gentemot notarien försäkrat, att de i förklaringen lämnade uppgifterna är riktiga.

Såsom Du redan hört genom Danielsson, skulle en "Beurkundung" i form av avgivande av en "eidesstattliche Versicherung" inför notarien ha medfört den konsekvensen, att huvudexemplaret av förklaringen enligt gällande tyska bestämmelser måst deponeras i en urkundssamling hos de notariella myndigheterna i Köln, till vilken vissa andra myndighetspersoner ha tillgång.

Vid "Beglaubigung" i den form vi nu valt behåller notarien icke något exemplar av aktstycket utan det göres endast en anteckning i hans register, att en viss persons underskrift under en förklaring rörande "Wahrnehmungen in russischer Haft" bevitnats den och den dagen utan vidare omnämnande av innehållet.

de Mohr och Supprian erhöll var sin avskrift av de egna förklaringarna jämte den gemensamma.

Vi skall nu snarast söka få Mohrmanns och Pörzgens förklaringar utskrivna och bevitnade i samma form och räkna med att kunna sända in dem med kuriren torsdagen den 26 dennes (Pörzgen var förhindrad i slutet av förra veckan, varjämte det var nödvändigt att i första hand få saken öfödnad för de Mohr och Supprian, som kommit långväga ifrån).

Lundström uppsökte den 20 dennes Rensinghoff i Bad Salzuflen och genomgick lydelsen av den förklaring,

...som skall avges av honom. Är meningen, att denna skall bestyrkas av lokal notarie i samma form, som nu skett i Köln?

Jag vill tillägga, att de hittills vidtalade vittnena varit synnerligen förståelsefulla och tillmötesgående, dock att Pörzgen och Rensinghoff gjort vissa reservationer beträffande utnyttjandet av deras egna förklaringar. Vad angår frågan om förbundsregeringens medgivande skall jag snarast återkomma härtill.

Mohrman
102 Eu I

Från **Köln**

Avsant den **telex** 19 kl.

Inkom den 25/ 1 19 56 kl. 1335

Utskrivet i 3 ex. Detta är ex. nr 2

9.

För Kabinettssekreteraren.

Mitt handbrev den 23 januari. Mohrmann och
Poerzgens förklaringar kan insändas först med
kuriren den 30 dennes, enär de ej före lördag ha
tillfälle inställa sig notarie.

Kumlin

KOPIA KOPIA

Mohrmann

Avskrift av strängt förtroligt handbrev från envoyén Kumlin, Bonn, till kabinettsssekreterare Lundberg, dagtecknat den 30 januari 1956.

I anslutning till mitt handbrev den 23 innevarande januari ber jag härmed få överlämna Mohrmanns och Pörzgens av notarie Lemmens i Köln bestyrka förklaringar. Pörzgens förklaring är enligt hans önskan försedd med förbehåll om att den ej får användas gentemot sovjetiska myndigheter och ej heller offentliggöras.

Mohrmann begärde och erhöll en avskrift av sin förklaring, Pörzgen sade sig ej behöva någon avskrift.

Ulf H. H. H.

Avskrift av strängt förtroligt handbrev
från legationsrådet Damgren till sekreteraren
Lorentzon, dagtecknat Bonn, p.t. Köln den
1 februari 1956.

I anslutning till dagens meddelande i särskild ordning rörande Zechlin ber jag till komplettering av min P.M. den 22 februari 1954 (bil. till handbrev Kumlin-Jarring 24.2.54) härmed få säga, att Hinckeldey givetvis vad fallet Wallenberg beträffar måste anses vara ett betydligt säkrare vittne än Zechlin, som ju var mycket medtagen av vad han fått gå igenom under den långvariga fångenskapen i Ryssland. Det visade sig också av ett senare samtal, so jag själv haft med överstelöjtnanten Artur Lenz (se bil. till handbrev Kumlin-Jarring 8.3.54), att Zechlin på en punkt, nämligen i fråga om orten, där han sammanträffat med Lenz, haft en oriktig minnesbild. Jag hade emellertid av mitt samtal med Zechlin - såsom man nog kan utläsa ur avfattningen av min P.M. - ett ganska bestämt intryck av att hans vetskap om Wallenbergs vistelse i Lefortovskaja var förstahandskännedom och ej någon sammanblandning med vad han före återkomsten till Tyskland hört av Mohrmann.

Om emellertid så skulle vara, att Din fråga närmast ställts med tanke på fallet Lundgren, så vill jag till vad som i min P.M. den 22 februari 1954 satts på papper för ordningens skull tillägga, att ifrågavarande passus exakt återger vad Zechlin sade mig och vad som uppenbarligen var allt som han vetat eller var i stånd att minnas. Vi hade nog således ej haft någon utsikt att få Zechlins utsaga kompletterad av honom själv, därest han nu skulle ha varit i livet.

KUNGL.
SVENSKA BESKICKNINGEN

Ullrich
Bonn, p.t. Köln, den 12 mars 1956.

Strängt förtroligt.

3 bil.

Broder,

Vid sitt besök här i mitten av januari medförde Danielsson en på tyska avfattad beskrivning av Lefortovskaja, varav Mohrmann och Pörzgen erhöll var sitt exemplar för genomgång och eventuella kommentarer. Efter en del påminnelser har vi fått tillbaka dessa aktstycken försedda med randanteckningar. Mohrmanns är rätt svårtydda, varför vi låtit utskriva dem på maskin med sidhänvisningar.

./.

Jag översänder härmed materialet.

R. Kumlin

Herr Kabinettssekreteraren Arne S. L u n d b e r g,
Utrikesdepartementet.

Beschreibung des Lefortovskaja-Gefängnisses

2

Die Gefängnisdirektion bestand während der Jahren 1947-48 aus Oberstleutnant Weindorf, Major Daniel und einem Hauptmann (?) Solonow.

Das Lefortovskaja-Gefängnis bestand aus einem K-förmigen Gebäude in vier Stockwerken (siehe die Skizze auf der Seite). Der Hauptteil dessen lag anschliessend an einem umbauten Hofe. Die übrigen Gebäude rings um diesen Hof waren zweistöckig und enthielten Verhörs- und Gerichtslokale. Ein Flügelgebäude, wo der administrative Teil des Gefängnisses nebst gewisser Wohnräume eingeräumt waren, lagen in der Verlängerung an der Seite des Gefängnisses, die nach der strasse gingen.

Das Lefortovskaja-Gefängnis wurde zu den sogenannten Gefängnissen von "Galerie-Typus" gerechnet. Die Zellen gehen auf einen Schacht hinaus, der sich durch die vier Stockwerken streckt. Eine Person, die sich am Punkte A (siehe die Skizze) befand, konnte von diesem Platze aus sämtliche Türen der Zellen beobachten. Ausserhalb der Zellen lief eine Eisenbrücke. Ein kräftiges Netz aus Stahldraht bildete einen Schutz gegen den Schacht hinaus. In jedem Stockwerk gab es vier Wärter und ein Aufseher. Die Wärter waren auf Stühle auf der Eisenbrücke placiert. Auf dem mit A bezeichneten Punkte hatte der sogenannte Flaggemann seinen Platz. Als ein Gefangener aus seiner Zelle oder dorthin zurückgebracht werden sollte, musste

der betreffende Gefangenenvorwart zuerst ein Klarzeichen vom Flaggenmanne erhalten, bevor die Ueberführung durchgeführt werden durfte. Auf Grund dieses Systems hatten die Gefangenen nie Gelegenheit andere Gefangenen als die Zellengenossen zu Gesicht zu bekommen.

Die Etagen waren mit einander mittels drei Treppen verbunden. Ausserdem gab es ein Aufzug für das Essen.

In einem Ausbau in der Mitte des Hauptteils des Gefängnisgebäudes gab es ^{im Erdgeschoss} ~~in der Parterre~~ Lokale, wo die Handwerker, Friseure, der Photograph des Gefängnisses eingeräumt waren. In der ersten Etage waren Apotheke, Sprechzimmer der Ärzte und Zahnärzte sowie auch Krankenzellen gelegen. Im zweiten Stock waren grössere und kleinere Zellen.

Die Lefortovskaja-Gefängnis hatte eine Kapazität von etwa 600 oder mehr Gefangenen. Die Durchschnittszahl von Gefangenen soll zwar im Allgemeinen niedriger sein. In der Zelle wurden meistens drei Gefangene placiert.

Eine Tür mit Blech auf beiden Seiten beschlagen führte in die Zelle. In der Tür gab es ein Loch in Augenhöhe, mit dickem Glas zum hineinschauen in die Zelle und einer von aussen schliessbaren Klappe zum Hineinreichen des Essens. Die Grösse der Zelle war etwa 3, mal 2,5 Meter. Links oder rechts der Türe gab es eine Toilette und Waschbecken mit fliessendem Wasser. Ein Bett war auf jeder Langseite und eins beim Fenster placiert. Das Fenster war mit Gitter und

6) F. Der Wächter lief
alle 2-3 Minuten
die St. f. d. Lauf, um
zu beobachten
was im der Zelle
abging.

b)

d

7

Frank

anderswie.

Trotz der strengen Vorschriften des Gefängnisses betraf alles, was möglicherweise zum Zwecke einer Verbindung mit dem Teile der Welt, der ausserhalb der vier Zellwände lag, benutzt werden könnte, existierten jedoch gewisse Möglichkeiten sich Informationen zu verschaffen. Hauptsächlich richtete sich das Interesse an denjenigen, die dasselbe Los in der nächsten Umgebung teilten. Das Mitteilungsmittel, das vor allem zur Verwendung kam, war die Gefängnistelegraphie. Diese wurde nach verschiedenen Systemen ausgeübt. Das meist verwendete war das sogenannte

"Idiotensystem", d.h. 1 Klopfen = A, 2 = B, 3 = C etc. Eine Variante dieses Systems war das 5 x 5 System.

Nur ausnahmsweise kam das Morse-System zur Anwendung.

Das Klopfen war natürlich verboten und grosse Vorsicht musste beim Ausüben beobachtet werden. Als "Klopf"-Instrument eignete sich z.B. der Stiel einer Zahnbürste ^x ausgezeichnet. Um das Klopfen zu camouflieren setzte man sich ins Bett hinauf mit dem Rücken an die Wand gelehnt und mit einem Buche am Schoss. Die Hand, die von der Tür gerechnet am weitesten weg war, besorgte das Klopfen. Der Arm war aber nicht in den Ärmel hineigesteckt worden sondern der Ärmel war so hingelegt um dies vorzutäuschen. Wenn der Wärter durch das Loch in der Türe schaute, konnte er also nichts verdächtiges entdecken.

Die Wände und die gewölbten Dächer in den Zellen des Lefortovskaja-Gefängnisses waren gut für Gefängnis-Telegraphie geeignet.

(Das Material der Wände: *Stein* *Trübsinn allgemein* Dicke: *2*)

Andere Kommunikationsmittel sind die Wasserleitungen. Diese waren auf Grund ungenügenden Druckes oft in dem obersten Stockwerk leer. Wenn die Wasserleitungshähne geöffnet waren, konnte man mit denjenigen Nachbarzellen sprechen, die die gemeinsame Hauptwasserleitung mit der eigenen Zelle hatten. In gewissen Zellen entdeckte man, dass die Wasserleitungen überhaupt - mit oder ohne Wasser gefüllt - waren gute Schalleiter. Durch

a/ Dr. Blaukopf

b/

das Anwenden von trichterförmigen Gegenständen, die gegen die Leitung gehalten wurden, konnte man mit der Nachbarzelle "telefonieren".

Im Bade benutzte man die Gelegenheit einander beim Namen anzurufen, *hier sind unsere Gefangenen*

a) *im Verhör* Die Klopfmitteilungen handelten im Allgemeinen

um aktuelle Verhältnisse im Gefängnis, z.B. wenn jemanden zum Verhör *auf den Fall der Verhaftung* geführt wurde. Bei der Ankunft eines neuen Gefangenen wollte man seinen Namen erfahren, wo er gefangenengenommen worden war oder wo er verhaftet worden wäre, den Grund der Verhaftung u.s.w. Man tauschte auch Adressen aus um die Verwandten der anderen mitteilen zu können, im Falle der eine oder andere vor den übrigen entlassen werden sollte.

Es kam vor, dass Zellenspione in die Zellen eingesperrt wurden. Um so weit als möglich zu vermeiden, dass diese Spione Klopfmitteilungen provozierten, verwendete man in vielen Fällen, je nachdem sich die Klopftechnik entwickelte, besondere Anrufe- und Empfangszeichen für die verschiedenen Zellen.

Die Gefangenen im Lefortovskaja-Gefängnis wurden von einer Zelle in eine andere durchschnittlich alle sechs Monate versetzt. Der wahrscheinlichste Grund dieser relativ häufig vorkommende und scheinbar planlose Uebersiedlungen schien zu sein, dass man somit vermeiden wollte, dass die Gefangenen sich darüber informieren könnten, welche die Mitgefangenen in der Umgebung waren.

c) *Im Juli 1950 wurde ein Gefangener in die Zelle 44 versetzt. Der Grund dafür war, dass er in der Zelle 44 einen Kameraden kennen sollte, der dort verhaftet worden war.*

a) Wenn die Gefangenen Möglichkeit bekamen während einer längeren Zeit in einem gewissen Teil des Gefängnisses zu bleiben, hatte man mit Hilfe z.B. der "Gefängnis-Telegraphie" ^{klüben konnten im 1. Stock} ziemlich weit gelangt, ^{langst zurück} wenn es sich darum handelte sich zu informieren, wer in der Nachbarschaft eingesperrt war. Wenn ^{man} diese Möglichkeit mit ^{der Aufgabe in Verbindung bringt} dem Faktum zusammengelehrt wurde, dass die Gefangenen sich schon früher gekannt hatten oder jedenfalls von einander gehört hatten, wurde auf dieser Weise selbstverständlich die Kommunikation zwischen den Zellen erleichtert.

b) Aus reinem Zufall lagen diese beiden Faktoren in dem Teile des Lefortovskaja-Gefängnisses vor, wo Wallenberg im Frühling 1945 placiert wurde.

Die Mitglieder der deutschen und italienischen Gesandtschaften in Bukarest und Sofia.

Je nachdem die russischen Truppen vordrangen, wurden die Gefangenen ^{an} ~~genommenen~~ in provisorischen Lager gesammelt. Gewisse Kategorien Gefangener unter anderem die höheren Offiziere und das Gesandtschaftspersonal wurden nach etwa einer oder zwei Wochen Internierung durch Spezialtransporten, als Regel mit Flugzeug, nach Moskau gebracht.

c) In Moskau kamen hauptsächlich drei Gefängnisse zur Verwendung, Lefortovskaja, Butirka und Lubljanka. Ein grosser Teil von ^{das} ~~den~~ Gesandtschaftspersonal ^{zu} ~~aus~~ Bukarest und Sofia wurden ^{zum Teil} nach Lefortovskaja geführt und dort im zweiten Stock eingesperrt.

Während des ersten Halbjahres 1945 sassen infolgedessen Repräsentanten aus Bukarest (B) und

Sofia (S), auf der folgenden Art in den Zellen 149-153 verteilt:

(siehe im Uebrigen das Namenverzeichnis auf der Seite)

153	152	151	150	149	148
S	S	B	B	B	
S	S	B	B	B	
	S				

Nach einem gewissen Umsiedeln stabilisierten sich die Verhältnisse in diesem Teil des Lefortovskaja-Gefängnisses. Der spätere Teil des Jahres 1945 und ungefähr anderthalb Jahre nachher konnte man die Bukarest-(B) und Sofia (S)-Repräsentanten in den folgenden Zellen im zweiten und dritten Stock vorfinden:

205	204	203	202	201
			B	
		B	B	

153	152	151	150	149
S	S		B	B
S	S		B	B
	B		B	

Eine Zusammenstellung der Zeugnisse von den Gefangenen, die während der Zeit 1945-1947 in diesem Teil des Lefortovskaja-Gefängnisses eingesperrt waren, gibt uns ein ziemlich vollständiges Bild:

Ad: sid. 2 a) im Erdgeschoss

b) Der Wächter sah alle 2 - 3 Minuten durch das Guckloch, um zu beobachten, was in der Zelle vorging.

Ad: sid. 3 a) Die Blechschachtel wurde nach 1948 entfernt.

b) Bis zur Kapitulation Deutschlands, d.h. bis zum 8. Mai 45 erhielten wir gegen 9 - 10 Uhr eine Schüssel mit Brei, der aus Reis, Hirse, Buchweizen oder Hafens bestand und mit etwas Fleisch oder Zucker zubereitet war. Nach diesem Zeitpunkt erhielten wir nach der Brotausgabe eine einfachere (?) Grütze. Bis zum 8. Mai 45 erhielten wir nach dem Mittagessen $\frac{1}{2}$ Tasse Kompott und 1 Weissbrötchen 3mal in der Woche.

c) Grütze hin und wieder, 5 - 6 Stück Würfelzucker

d) 7 - 8 Stück pro Tag.

e) später

f) Alle 10 Tage wurde der Gefangene zum Baden (Brausebad) geführt und erhielt reine Unterwäsche und Bettlaken.

g) Der Spaziergang fiel jedoch oft aus. Im Laufe des Jahres 1945 wurden in einem der Gefängnishöfe 6 Zellen oder Käfige aus Holz errichtet. Jeder Käfig war etwa 6 mal 4 (oder 4 mal 4) m gross und 4 m hoch. Zwischen

Ad sid. 4 a) den Käfigen - 3 auf jeder Seite - war ein Gang. Ueber diesem war oben ein Laufsteg angebracht, auf dem sich ein Wächter befand. Trotz des Wächters war es hin und wieder möglich, sich einige Worte zuzurufen oder durch die Ritzen der Holzwände zu sehen.

b) In russischer Sprache

c) Soviel ich mich entsinne, hat man mir die Bleistifte gelassen. Als Schreibpapier benutzten wir die Zigarettenschachteln.

d) In der Regel..... Tinte

Ad sid. 5 a) oder Bleistifte

b) Stein Fussboden aus Zement

Ad sid. 6 a) Hin und wieder bestand die Möglichkeit zu einem kurzen Gedankenaustausch.

b) auch über den Inhalt des Verhörs.

c) Ich bin in der Zeit von Sept. 44 bis 1. April 1950 nur einmal zu anderen Kameraden verlegt worden.

Ad sid. 7 a) blieben, konnten sie sich mit Hilfe z.B. der
"Gefängnis-Telegraphie" leicht darüber informieren.....

b) Wenn man diese Möglichkeit mit der Tatsache in
Verbindung bringt,

c) Das Gesandtschaftspersonal aus Bukarest und
Sofia wurde zunächst nach Lefortovskaja geführt und dort zum
Teil im zweiten Stock eingesperrt.

Följande personers utsagor överlämnades:

1. Gustav Richter
2. Karl Supprian
3. Claudio de Mohr
4. Claudio de Mohr och Karl Supprian
5. Heinz-Helmut von Hinckeldey
6. Ernst Wallenstein
7. Willi Bergemann
8. Horst Kitschmann (K:s förbehåll ang. Auswärtiges Amts
tillstånd överlämnades icke)
9. Anton Mohrmann
10. Wilhelm Mohnke
11. Bernhard Rensinghoff (R:s förbehåll ang. Auswärtiges Amts
tillstånd överlämnades icke)
12. Erhard Hille
13. Ernst Huber
14. Franz-Eccard von Bentivegni
15. Rudolf ten Hompel
16. Joachim Vorwerk
17. Gotthold Starke
18. Hans Erich Voss

Mohrmann

Bil.hbr Lundström-Lorentzon 10.4.57

Utdrag:

P.M.ang. samtal med Heinrich Biermann
den 6 april 1957.

Biermann räknade vidare upp följande
medfångar från Wladimir:

Dr.Mohrmann (nu tysk minister i Bogota)

Bonn den 9 april 1957.

/u/S.Lundström

Mohrmann
Bil.hbr Lundström-Lorentzon 12.4.57

UTDRAG

P.M. ang.samtal med
Dr.Dietrich v.Oertzen.

Bland medfangarna i Vladimir räknade von
Oertzen upp följande:

Dr.Stelzer och hans hustru

Dr.Vorwerk (nu verksam i Bonn)

Rensinghoff (nu i utlandstjänst, troligen
i Bäggrad)

Muschke,

Wittern (nu tysk konsul i Johannesburg)

Mohrmann (nu tysk ambassadör i Bogota)

Dr. Örzgen (nu utrikeskorrespondent i
Moskva)

Graf Adelmann

Schellhorn (lider av stark åderförkalkning)

Bonn den 12 april 1957.

/u/ S.Lundström

Mohrmann

Bil.hbr Lundström-Lorentzon 23.4.57

Utdrag

P.M. ang.samtal med
Rudolf ten Hompel den 22.4.57

Någon gång under 1953 förflyttades ten Hompel till cell 62 i corpus III, som han fick dela med tyske medborgaren Heinrich Biermann, tyska legationsrådet Dr.Mohrmann, österrikarna Fucsek och Vertel och en japansk diplomat med ett namn som ten Hompel ej kan komma ihåg.

I Wladimir gjorde sig Schöggel känd som cellspion, vilken kunde göra allt för att tillskansa sig förmåner. Särskilt Dr.Mohrmann hade under vistelsen i cell 62 svårigheter med Schöggel.

Hamburg den 22 april 1957.

/u/ S.Lundström

Jönköping den 21 maj 1957

PM

angående samtal med tyske medborgaren, översten (a.D.)
Wolf von Hülse n, hållet tisdagen den 21 maj 1957
i dennes bostad i Waldenburg/Würtemberg, Am Bahnhof.

På min inledande fråga om von Hülse n under sin ryska
fångenskap träffat eller hört talas om någon svensk i
samma belägenhet, svarade han bestämt nej.

Under slutet av andra världskriget tjänstgjorde von
Hülse n som biträdande militärattaché vid tyska beskick-
ningen i Sofia. I september 1944 råkade han i rysk fången-
skap under en resa mot den turkiska gränsen. Han transpor-
terades till Moskva, där han insattes i Lefortovskaja-
fängelset. I detta fängelse fick han vara kvar till 1949
- med undantag för en månads vistelse i Ljubljanskaja-
fängelset, troligen i mars 1949. Som cellkamrater i Le-
fortovskajafängelset hade von Hülse n tyska medborgarna
Heinrich B i e r m a n n och M ö d e r , den senare
hade tidigare varit verksam som överpostinspektör i Meers-
burg vid Bodensjön. von Hülse n kan ej erinra sig numren
på de celler där han suttit eller exakta tidpunkter för för-
flyttningar mellan cellerna.

1949 överfördes von Hülse n till ett läger i Kasachstan,
där han fick kvarbliva till 1954. Då insattes han i ett
läger i Karaganda. Därifrån fick han 1955 börja återresa
till Västtyskland, och han ankom till Friedland i januari
1956.

Enligt von Hülse ns uppfattning blev alla tillfångatagna
diplomater dömda för spioneri. De flesta diplomater blev
dömda till fängelse och kom då för det mesta till Wladimir,
medan ett mindre antal insattes i Alexandrowsk. 1953 inträd-
de så småningom en allmän lindring i fängelse- och läger-

disciplinen. I samband därmed föreföll också ryssarna minska antalet läger. De utländska fångarna, d v s alla andra nationaliteter än ryssar, började då sammandragas till större läger. Förutom i Karaganda fanns ett sådant stort läger också i Taischet.

Såvitt von Hülsen kände till, torde de flesta utländska fångar ha frigivits. De som fortfarande är kvarhållna är sådana, som av ryssarna antingen behandlas som statslösa eller som ryska medborgare.

På fråga om von Hülsen kunde namngiva någon Heimkehrer, som eventuellt skulle kunna lämna värdefulla upplysningar för våra undersökningar, nämnde han följande namn.

Dr. S t e l z e r , Bonn, Kreutzbergweg 4, tel. 36498

(Wladimir och Alexandrowsk),

Dr. M o h r m a n n ,

Prof. Hans P a u l , Hamburg, Hallerstrasse 5 E (fängelse i Moskva och i olika läger), gift med en svenska.

Ludwig W a g n e r , Kassel, Blücherstrasse 24 (olika läger) fenomenalt minne för namn,

Dr. Z i n s s e r , som tjänstgör i AA i Bonn (Kolyma)

G o t t l i e b , gift med en svenska,

Dr. M i c h a e l i s , Berlin-Frohnau, Adriatnestrasse 23 (olika läger)

von Hülsen ville slutligen rekommendera kontakt med biskop H e c k e l i Evangelische Hilfswerk i München, Nymphenburgerstrasse 52.

På fråga om von Hülsen träffat eller hört talas om några fångar vid namn Wallenberg, Langfelder, Roedl och Scheuer, förklarade han att namnen var för honom obekanta.

von Hülsen gjorde intryck av att vara en synnerligen tillförlitlig person.

Isny/Allgäu den 22 maj 1957.

/u/ S.Lundström

Bil. hbr Leifland-Lorentzon 15.7.57

Utdrag.

F.M. över samtal med
Ludwig Hunoldt

Av sina medfångar i Vladimir kunde Hunoldt erinra
sig följande:

Dr. M o h r m a n n , Auswärtiges Amt. "En utmärkt
man."

Bonn den 15 juli 1957

/u/ Leif Leifland